

Handläggare
Yvonne Axelsson
Telefon: 08-50833959**Till**
Utbildningsnämnden
2025-11-20

Blackebergsskolan – Verksamhetsanpassning i samband med underhåll

Förslag till genomförandebeslut

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att genomföra verksamhetsanpassningar på Blackebergsskolan till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 59,7 mnkr, med en tillkommande hyra det första året om cirka 4,7 mnkr.
2. Utbildningsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen ekonomi- och trygghetsutskott om godkännande att genomföra verksamhetsanpassningar på Blackebergsskolan till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 59,7 mnkr, med en tillkommande hyra det första året om cirka 4,7 mnkr.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Blackebergsskolan står inför ett omfattande underhåll och i samband med detta planerar utbildningsförvaltningen att beställa verksamhetsanpassningar för att uppfylla myndighetskrav vad gäller tillgänglighet och arbetsmiljö. Samtidigt genomförs nödvändiga lokalanpassningar för att lokalerna ska kunna nyttjas på bästa sätt. Projektet innebär ingen ökad elevkapacitet och skolans tidsbegränsade lokaler i form av två paviljonger på angränsande tomt kommer också att avvecklas.

Blackebergsskolans verksamhet evakueras till Sankt Jacobi under tiden som underhåll och verksamhetsanpassningar genomförs, från augusti 2028 till juni 2030.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till genomförandebeslut och ansöker hos kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott om godkännande av förslaget. Beslutet justeras omedelbart.

Bakgrund

Blackebergsskolan byggdes 1952 och består av två sammankopplade huskroppar, hus A och B, samt en fristående byggnad, hus D (se bild 1 nedan), som idag är delvis uthyrd till Bromma stadsdelsförvaltning. Skolan är en F-6 skola belägen i Bromma och har en permanent kapacitet på 392 elever. Med hjälp av två tidsbegränsade paviljonger har kapaciteten tillfälligt utökats till cirka 470 platser, vilket har möjliggjort en treparallellig organisation under perioder med större behov.

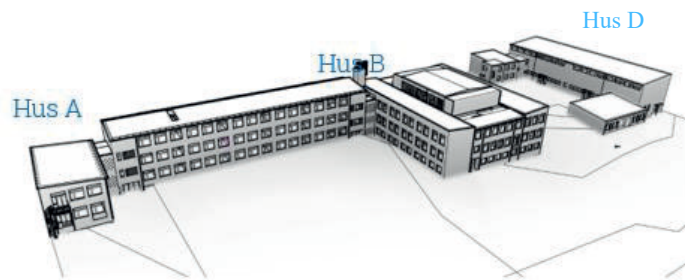

Bild 1: Blackebergsskolan

Läsåret 2025/2026 har skolan cirka 390 elever. De senaste årens befolkningsprognoser visar att antalet barn och unga minskar i Bromma stadsdelsnämndsområde. Prognoserna visar att skolans nuvarande organisation med två paralleller i årskurs F-6 täcker behovet av elevplatser i området, och att det är möjligt att avveckla skolans tidsbegränsade lokaler.

Blackebergsskolan står inför omfattande underhåll då många installationer uppnått sin tekniska livslängd och behöver bytas ut. I samband med detta föreslår förvaltningen att skolans tillfälliga paviljonger avvecklas samt att hus D åter i sin helhet tas i bruk för skolans verksamhet. Utöver detta föreslår förvaltningen verksamhetsanpassningar i syfte att förbättra verksamhetens förutsättningar och uppdatera lokalerna efter gällande regelverk.

Behov

Antalet folkbokförda barn i grundskoleålder förväntas minska i hela Bromma stadsdelsnämndsområde under den kommande tioårsperioden. I årets befolkningsprognos förutspås en minskning med drygt 1140 barn till år 2034.

I delområdet Blackeberg/Södra Ängby är nedgången i befolkningen särskilt påtaglig. Här prognostiseras en minskning med 111 barn i åldrarna 6–15 år fram till 2034, vilket innebär en nedskrivning jämfört med föregående års prognos, där minskningen uppskattades till 77 barn till år 2033. Den allt kraftigare nedgången i Blackeberg/Södra Ängby kan i huvudsak förklaras av ett begränsat

bostadsbyggande med endast ett fåtal småskaliga projekt. Den minskande byggtakten i området begränsar förutsättningarna för inflyttning av barnfamiljer, vilket påverkar befolkningsutvecklingen negativt.

I och med att antalet barn i grundskoleålder minskar, sjunker även elevunderlaget för de lokala skolorna. För Blackebergsskolan och Södra Ängby skola innebär detta en samlad nedgång på cirka 60 elever under prognosperioden.

Elevframskrivning för Blackebergsskolan och Södra Ängby skola (2024-2033)

Åk	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
F	128	133	138	133	125	133	132	134	134	134
1	127	127	131	138	135	125	131	131	131	132
2	145	126	125	131	138	135	124	130	129	129
3	130	144	126	127	133	138	135	124	129	128
4	120	114	118	106	109	112	115	115	104	108
5	121	127	122	127	116	118	122	125	124	114
6	114	121	127	124	129	118	119	122	125	124
7	120	128	111	111	109	115	102	105	101	105
8	115	119	125	110	111	108	113	102	104	100
9	119	118	120	127	113	114	111	115	104	105
Totalsumma	1239	1257	1243	1234	1218	1215	1205	1202	1184	1180

För Blackebergsskolans del innebär det minskande elevunderlaget att skolan fortsatt kan bedrivas med två paralleller i årskurs F–6 och en kapacitet på cirka 390 elever, vilket motsvarar en kapacitet om 28 elever i varje klass. Ett eventuellt ökat behov av elevplatser lokalt – exempelvis på grund av nybyggnation i Blackeberg – kan omhändertas med hjälp av ledig kapacitet i närliggande skolor i Bromma och angränsande stadsdelsnämndsområden.

Ärendet

Utbildningsförvaltningen avser att nyttja perioden då skolan är helevakuerad och tomställd för att genomföra tillgänglighets- och arbetsmiljöåtgärder samt nödvändiga verksamhetsanpassningar.

Byggprojektet på Blackebergsskolan består, utöver SISAB:s underhållsåtgärder, av tre delar:

- Verksamhetsanpassningar för att uppfylla myndighetskrav
- Avveckling av tidsbegränsade paviljonger och återtagande av hus D
- Övriga verksamhetsanpassningar

Verksamhetsanpassningar för att uppfylla myndighetskrav

I samband med SISAB:s omfattande underhållsåtgärder tillkommer nya myndighetskrav och förvaltningen föreslår därav olika åtgärder. Åtgärderna innebär följande:

- Förbättrad inlastning till skolan vilket inkluderar en ny hiss och en förbättrad lastkaj genom att separera skolans inlastning från skolköket (AFS/Arbetsmiljöverkets författningssamling).
- Ny huvudentré (se bild 2 nedan), hiss i hus B och en ny parkeringsplats för funktionshindrade (HIN/enkelt avhjälpna hinder) i anslutning till huvudentrén.
- Utökat antal WC och RWC (tillgängliga toaletter) i hus A, B och D (AFS).
- Till- och frångänglighet i hus B (PBL/plan- och bygglagen)

Bild 2: Ny tillgänglig huvudentré med hiss vid befintlig matsal i hus B

På Blackebergsskolan finns idag 27 toaletter inklusive RWC. Antalet inkluderar toaletter i matsal, hus D och i källaren. Förvaltningen föreslår att det skapas ytterligare 15 toaletter fördelade över skolan vilket innebär att skolan kommer ha 42 toaletter efter avslutat projekt. Med denna åtgärd uppfyller lokalerna myndighetskrav avseende antal toaletter per person.

Utökningen av antalet toaletter och de nya hisschakten innebär förändringar i planlösningen. Planlösningen behöver därför justeras för att tillgodose behovet av klassrum, grupprum, arbetsrum samt utrymmen för skolledningen.

Skolans nuvarande huvudentré är inte tillgänglighetsanpassad (se bild 3 nedan). Eftersom det inte finns möjlighet att göra den tillgänglig så kommer det att byggas en ny tillgänglig huvudentré

med hiss i hus B. I och med att huvudentrén byter placering flyttas även parkeringsplatsen för funktionshindrade.

Bild 3: Befintlig huvudentré i hus B

Skolans inlastning är i dag inte ändamålsenlig, vilket innebär tunga lyft och omvägar genom storköket. Detta leder både till arbetsmiljörisker och till att livsmedelssäkerheten påverkas negativt. Det krävs anpassningar för att säkerställa trygg arbetsmiljö, effektiv logistik och god hygien. För att åtgärda detta kommer nuvarande lastkaj byggas om, varumottagningen förbättras och en hiss installeras i hus A.

Avveckling av paviljonger och återtagande av hus D

Skolan har två tidsbegränsade paviljonger som är uppförda på en angränsade tomt. I samband med att paviljongerna avvecklas behöver vissa funktioner – exempelvis grupprum och lokaler för svenska som andraspråk (SVA) flyttas in i skolans permanenta byggnader. Förvaltningens utredning har visat att det inte är möjligt att få plats med samtliga funktioner i hus A och B. Förvaltningen har även konstaterat att skolans befintliga musiksall är för liten.

Hus D är en friliggande skolbyggnad på skolans tomt. Byggnaden nyttjas idag delvis för förskoleverksamhet av Bromma stadsdelsförvaltning genom ett andrahandshyresavtal med utbildningsförvaltningen. Dialog har förts mellan förvaltningarna utifrån Blackebergsskolans behov av lokalerna, och förskoleverksamheten planeras att vara kvar till och med vårterminen 2028, vilket innebär att Bromma stadsdelsnämnds uppsägning behöver ske senast den 31 december 2026. Det är stadsdelsförvaltningen själva som kommer att säga upp avtalet inför avflytt. Avsikten är att utbildningsförvaltningen därefter återtar hela Hus D för skolans bruk och anpassar byggnaden för att inhysa musiksall. Detta möjliggör att musikundervisningen får den yta som

behövs och kan bedrivas utan att störa övrig skolverksamhet ljudmässigt. I delar av Hus D är takhöjden för låg för undervisning, men utbildningsförvaltningen bedömer att det ändå finns lämpliga användningsområden även för dessa delar.

Fritidsklubben har idag lokaler i skolans ljushall och i ett angränsande klassrum, vilket innebär att angränsande undervisningssalar på tre våningsplan störs av för hög ljudvolym. Förvaltningen har utrett om fritidsklubben kan samnyttja andra lokaler i hus A och B men detta har inte kunnat lösas. Därför föreslår förvaltningen att fritidsklubben använder de lokaler i hus D som inte kan nyttjas för musikundervisningen, det vill säga de ytor där takhöjden är för låg för att bedriva undervisningsverksamhet.

Övriga verksamhetsanpassningar

Projektet medför fler arbetsrum, förbättrade flöden i pausrummet och ger sammantaget bättre förutsättningar för personalens arbetsmiljö. Skolledningen flyttas ner till entréplanet för att vara mer centralt placerade.

Evakuering

För att skolverksamheten ska kunna bedrivas på ett tryggt, effektivt och säkert sätt under projektets genomförande krävs en helevakuering av skolan till andra lokaler. Helevakuering innebär även att byggprojektet i sig kan genomföras mer effektivt. Förvaltningen har utrett förutsättningarna för en intern evakuering i etapper och har konstaterat att det på grund av projektets stora omfattning inte är möjligt att bedriva skolverksamhet under tiden projektet pågår.

Underhållsåtgärderna omfattar samtliga skolbyggnader och kommer orsaka betydande störningar för verksamheten. Att stanna kvar i lokalerna under pågående underhåll innebär risk för buller, störd undervisning, säkerhetsproblem, trångboddhet och förlängd projekttid.

Evakuering kommer att ske till evakueringskolan Sankt Jacobi i Vällingby, där SISAB är fastighetsägare. Utbildningsnämnden tog beslut om inhyrningen av Sankt Jacobi den 30 mars 2023 (dnr UTBF 2023/263). Sankt Jacobi kommer användas som evakuering för flera skolor i västerort. Blackebergsskolan är tredje skolan att evakueras till Sankt Jacobi. Evakueringen beräknas pågå från augusti 2028 till juni 2030.

Sankt Jacobi har iordningställt för att vara en fullt utrustad skola för årskurs F–9, med tillagningskök. Alla klassrum i Sankt Jacobi har möblerats med fast utrustning och annan nödvändig inredning.

Möbler som bänkar, bord, stolar och skrivbord finns. Endast löst material för det dagliga arbetet så som papper, pennor, datorer, elevmaterial och böcker tillhandahålls av den evakuerade verksamheten. Matsalen är möblerad och all maskinell utrusning i köket finns på plats. Evakuerade skolor ska alltså på ett smidigt sätt kunna flytta in och bedriva sin verksamhet.

Sankt Jacobi saknar egen idrottshall så idrottsundervisning kommer att bedrivas i Vällingby sim- och idrottshall. Hallen renoveras, och ska enligt idrottsförvaltningens nuvarande tidplan vara färdigrenoverad i augusti 2028. Vid eventuell försening av projektet kommer det finnas tillgång till ett idrottstält vilket kommer att ombesörjas av idrottsförvaltningen.

Avståndet från Blackebergsskolan till Sankt Jacobi är cirka 3,3 km, vilket innebär att elever behöver transport med särskild buss eller kollektivtrafik. De elever som åker buss hämtas vid en tillfällig hållplats nära Blackebergsskolan och lämnas vid Sankt Jacobi, för att underlätta för elevernas skoltransport.

SISAB:s underhåll

SISAB:s underhåll på skolan är omfattande då installationer för ventilation, rör och el har uppnått sin tekniska livslängd och behöver bytas ut. Även skolans ytskikt ska rustas upp.

Underhållet omfattar:

- Uppdaterade och godkända tekniska system i hus A och B (ventilation, vatten, avlopp, el, tele, LED-belysning)
- LED-belysning i hus D
- Åtgärdade ytskikt i hus A, B och till viss del i hus D
- Förbättrad dagvattenhantering
- Larminstallation i hus D
- Fönsterrenovering hus A och C

Tidplan och beroenden

Projektets tidplan är beroende av tillgång till evakueringslokalerna på Sankt Jacobi och förutsätter att evakuering av andra skolor dit sker enligt plan.

Preliminär tidplan	Start	Slut
Förslagshandlingsskede	Oktober 2024	December 2025
Genomförandeskede	Januari 2026	Juni 2030
- Produktionsskede	Augusti 2028	Juni 2030
- Evakuering	Augusti 2028	Juni 2030
Inflytt hyresgäst	Juni 2030	

SISAB:s styrelse fattar beslut om underhållsåtgärderna den 4 november 2025.

Ekonomi

Den totala projektkostnaden är 162,7 mnkr varav SISAB:s del är 102,8 mnkr och utbildningsförvaltningens del är 59,9 mnkr exklusive index. Den hyresgenererande projektkostnaden är 59,7 mnkr.

Utbildningsförvaltningens kostnader för utredningsskede är 277 tkr och kommer direktfinansieras. Kostnaderna för förslagshandlingskedet uppgår till 1,9 mnkr och är inkluderad i hyreskostnaden. Se offert från SISAB (bilaga till tjänsteutlåtandet).

I enlighet med samverkansavtalet mellan SISAB och utbildningsförvaltningen kommer en hyresrabatt att utgå för lokalerna under tiden byggarbetena pågår och skolan är tomställd.

Att utbildningsförvaltningen återtar hela hus D innebär en minskad hyresintäkt på 379 tkr per år (2025). Hyran för de externa tillfälliga lokalerna (paviljongerna) som avvecklas är 1,3 mnkr (2025).

Fakta om Blackebergsskolan

Fakta	
Skolans befintliga organisation	<i>F-6</i>
Skolans organisation efter projekt	<i>F-6</i>
Tidplan för färdigställande	<i>jun-30</i>
Befintlig elevkapacitet inkl. paviljonger (<i>platser</i>)	<i>470</i>
Kapacitetsförändring	<i>- 80</i>
Elevkapacitet efter projekt	<i>392</i>
Befintlig area BRA (<i>kvm</i>)	<i>8183</i>
Tillkommande area (ny entré samt ventilation)	<i>211</i>
Avgående area (paviljonger)	<i>542</i>
Total area BRA efter projekt	<i>7852</i>
Total projektkostnad, exkl index (<i>UTBF + SISAB</i>)	<i>162,7 mnkr</i>
Projektkostnad UTBF, inkl direktfinansierat, omkostnadstillägg, kreditiv	<i>59,9 mnkr</i>

Hyresgrundande belopp	59,7 mnkr
Befintlig hyreskostnad (inkl paviljonger)	8,8 mnkr
Befintlig hyreskostnad/elevplats	18,7 tkr
Avgående hyreskostnad (paviljonger)	1,3 mnkr
Tillkommande hyreskostnad, år 1	4,7 mnkr
Tillkommande hyreskostnad beräknad med kalkylberäkningsprocent, år 1	4,1 mnkr
Total hyreskostnad vid färdigställande, år 1	12,2 mnkr
Total hyreskostnad vid färdigställande med kalkylberäkningsprocent, år 1	11,6 mnkr
Direktfinansiering	277 tkr
Ev. Restvärde (<i>ingår ej i projektkostnad</i>)	-
Nyckeltal	
Hyreskostnad/elevplats	31,1 tkr
Hyreskostnad/elevplats beräknad med kalkylberäkningsprocent	30 tkr
Hyreskostnad/kvm	1556
Hyreskostnad/kvm beräknad med kalkylberäkningsprocent	1480
Kvm/elevplats (BRA)	20
Kvm/elevplats (verksamhetsarea)	11

Blackebergsskolan har en relativt hög bruttoarea (BRA) varför även verksamhetsarea redovisas i ekonomitabellen ovan.

Verksamhetsarea innefattar de funktioner och områden som krävs för att bedriva skolverksamhet, inklusive utrymmen som kommunikationsytor, personalutrymmen, administration, matsal och elevhälsa. En relativt stor andel av Blackebergsskolans bruttoarea utgörs av för verksamheten oanvändbara utrymmen som källare och skyddsrum. Skolan har även ett stort tillagningskök som levererar mat till andra skolor samt en stor ljushall. Detta sammantaget innebär att skolans bruttoarea per elev är större än på många jämförbara skolor. Under tiden Blackebergsskolans kök är stängt kommer fortsatt matleverans till andra skolor att säkerställas.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Risker är okända osäkerheter som i projektets riskhantering bedöms kunna ge en oväntad kostnad i projektet om risken inträffar. ”Risk och oförutsett”, som är en del av projektets kalkyl, är baserat på

sannolikheten att de faller ut – till det kan helt oförutsedda risker tillkomma. Det är avsatt 10 mnkr för projektet i sin helhet och för utbildningsförvaltningens del uppgår summan till 3,5 mnkr och ingår i offerten och är en del av den totala projektkostnaden.

Eftersom hela skolan ska evakueras är projektets tidplan beroende av tidplanen för övriga skolor som ska evakueras till evakueringsskolan Sankt Jacobi. Denna risk hanteras genom att utbildningsförvaltningen och SISAB samordnar sina beslutsprocesser för att effektivisera projektets genomförande och minska tidsåtgången för beslut. Genom gemensamma styrgrupper koordineras även tidplanen för de olika projektens evakueringar till Sankt Jacobi.

Tidplanen för produktionsstart riskerar att bli senarelagd om en överprövning av entreprenadupphandlingen inträffar. Genom fokus på detaljplanering av beslutsprocessen tidigt i varje skede avser projektet skapa tidsutrymme för oförutsedda händelser. Ett väl genomarbetat förfrågningsunderlag vid upphandling minimerar risken för en lång överprövningsprocess.

Bygglovets för den nya huvudentrén och det utökade fläktrummet på taket riskerar att överklagas. Detta hanteras genom avstämningar med stadsbyggnadskontoret under förslagshandlingsskedet samt att bygglovsansökan görs redan i förslagshandlingsskedet. Det behövs även dialog med antikvarier och stadsbyggnadskontoret.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen, skolverksamheten och SISAB, samt i samråd med huvudskyddsombud. Samråd med stadsledningskontoret är genomfört.

Förvaltningen har dessutom, i dialog med Bromma stadsdelsförvaltning, gått igenom förskolans behov och framtida lokalbehov.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 11 november 2025. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 12 november 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

De föreslagna åtgärderna innebär att Blackebergsskolan får mer ändamålsenliga lokaler för både elever och personal. Genom att man installerar fler toaletter, ny tillgänglighetsanpassad huvudentré, fler grupprum, nya lokaler för musikundervisningen, två nya hissar

och förbättrar lokalerna för skolans personal och skolledning förbättras förutsättningarna för undervisning och arbetsmiljö. Åtgärderna omfattar tekniska installationer och anpassningar som stärker skolmiljön och bidrar till en långsiktig hållbar verksamhet. Genom att utöka med hus D har kostnadshöjande ombyggnationer i huvudbyggnaden undvikits. Förvaltningen bedömer sammantaget att åtgärderna är nödvändiga och kostnaden rimlig för att säkerställa en god studie- och arbetsmiljö.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter

De verksamhetsanpassningar som föreslås i detta projekt innebär att utbildningsförvaltningen uppfyller lagar och myndighetskrav gällande den fysiska arbetsmiljön för elever och personal på Blackebergsskolan. Förvaltningens förslag innebär också att skolverksamhetens förutsättningar förbättras på ett mer övergripande plan.

Förvaltningens förslag innebär extern evakuering till Sankt Jacobi för att erbjuda en trygg lärmiljö, minimera negativ påverkan på elevernas skolgång och samtidigt ge förutsättningar för en snabb och effektiv renovering av Blackebergsskolan. Sammantaget bedöms detta möta elevernas bästa och upprätthålla deras rätt till hälsa och utbildning på bästa sätt.

Evakuering innebär en stor förändring för eleverna. För att minska denna påverkan planeras kompensatoriska åtgärder, som möjlighet att besöka evakueringslokalerna, tydlig information, vuxennärvaro vid transporter till specialsalar och anpassning av schema.

Barnkonventionens artikel 24 betonar barns rätt till bästa möjliga hälsa. Med utgångspunkt från denna artikel är det nödvändigt att genomföra de underhållsåtgärder och verksamhetsanpassningar som behövs på Blackebergsskolan. För att värna barns hälsa, skydda dem från skada, samt säkra en god lärmiljö (artikel 24, 19, 28 och 29), är tillfälliga evakueringslokaler nödvändiga. Därför bedöms evakuering vara den bästa lösningen under renoveringsperioden.

Projektet förankras i artikel 28 i FN:s barnkonvention som fastslår att alla barn har rätt till utbildning. Genom att säkerställa myndighetskrav vad gäller tillgänglighet, ventilation, och arbetsmiljö bidrar projektet även till att uppfylla barnens rätt till bästa möjliga hälsa enligt artikel 24.

Jämställdhetsanalys

Ärendet bedöms inte leda till några negativa konsekvenser utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att genomföra verksamhetsanpassningar på Blackebergsskolan till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 59,7 mnkr och en tillkommande hyra det första året om cirka 4,7 mnkr.

Vidare föreslår förvaltningen att utbildningsnämnden ansöker hos kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott om godkännande att genomföra verksamhetsanpassningar på Blackebergsskolan till en uppskattad hyresgenererande projektkostnad om cirka 59,7 mnkr, och en tillkommande hyra det första året om cirka 4,7 mnkr. Beslutet justeras omedelbart.

Per Törnvall
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Ulrika Klemets
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Peter Bragner
Grundskoledirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilagor

1. Genomförandeffert_Blackebergsskolan
2. Bilaga offertunderlag 2025-08-25 (SEKRETESS)